

великої кількості різноманітних завдань, однак, з іншого, значні, а інколи – докорінні, зміни у життєдіяльності суспільства, які відбуваються внаслідок воєнних дій, створюють умови, коли можливе практичне впровадження навіть радикальних структурних реформ і реалізація інституційного і технологічного «скачка» національної економіки [3]. Не в останню чергу це базується на сподіваннях населення і суб'єктів господарювання на серйозне оновлення соціально-економічних і суспільно-політичних засад функціонування країни.

Отже, національні та регіональні органи влади після війни мають здійснити ряд реформ в сфері економіки, які не лише відновлять довоєнний стан справ, а виведуть державу на новий рівень розвитку і закладуть тверді основи подальшого процвітання.

Список використаних джерел:

1. Makdisi S., Soto R. Economic Agenda for Post-Conflict Reconstruction. Conflicts, Governance and Post-Conflict Economic Transition in War Afflicted Arab Countries. *Working Paper The Economic Research Forum (ERF)*. No. 1395. June 2020. URL: www.erf.org.eg.
2. Железняк Я. Дорослий погляд на світ. 5 історій економічного успіху після війни: світовий досвід для України. URL: <https://cutt.ly/EHzRI8Q>.
3. Мишкін Ф. Економіка грошей, банківської справи і фінансових ринків. Чернігів: Науково-освітній інноваційний центр суспільних трансформацій. Київ, 1999.

Хмеленко К. М.,
здобувач вищої освіти
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ
Косяченко К. Е.,
доцент кафедри
цивільно-правових дисциплін
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ПОДАТКОВІ НОВАЦІЇ У ПЕРІОД ДІЇ ВОЄННОГО СТАНУ: ПРОВЕДЕННЯ ПОДАТКОВИХ ПЕРЕВІРОК

Повномасштабне вторгнення російської федерації суттєво вплинуло на життя українців. Велика кількість юридичних осіб та ФОПів опинилися у складному становищі у зв'язку з веденням активних воєнних дій на території України, багато компаній втратили різні ресурси, які використовуються у їх безпосередній діяльності. Попри війну, громадяни мають виконувати своє податкове зобов'язання, однак з урахуванням сучасних умов, Верховна Рада України прийняла нововведення до податкового законодавства стосовно проведення податкових перевірок. Проаналізуємо їх.

Податкова перевірка – це один із способів здійснення податкового контролю, проводиться стосовно своєчасності, повноти сплати податків та зборів, дотримання податкового законодавства тощо. Детально розглянемо їх класифікацію на основі ст.75 Податкового кодексу України (ПКУ), існують 3 види податкових перевірок:

1. Камеральна. Місце проведення: приміщення контролюючого органу. Предмет: дані, зазначені у податкових деклараціях (розрахунках) платника податків та даних системи електронного адміністрування податку на додану вартість; своєчасність подання податкових декларацій (розрахунків) та/або своєчасність реєстрації податкових накладних, розрахунків коригування до податкових накладних у Єдиному реєстрі податкових накладних та ін, передбачене п.75.1.1. ПКУ.

2. Документальна. Види: планова (проводиться відповідно до плану-графіка перевірок), позапланова (не передбачається у плані роботи контролюючого органу і проводиться за наявності хоча б однієї з підстав, визначених ПКУ), виїзна (за місцезнаходженням платника податків чи місцем розташування об'єкта права власності, стосовно якого проводиться така перевірка), невиїзна (проводиться в приміщенні контролюючого органу), так звана електронна перевірка – документальна невиїзна позапланова електронна перевірка (проводиться на підставі заяви, поданої платником податків з незначним ступенем ризику (щодо несплати податків та зборів, невиконання іншого законодавства) до контролюючого органу, в якому він перебуває на податковому обліку). Предмет: своєчасність, достовірність, повнота нарахування та сплати усіх передбачених ПКУ податків та зборів, дотримання валютного та іншого законодавства, дотримання роботодавцем законодавства щодо укладення трудового договору та ін, передбачене п.75.1.2. ПКУ.

3. Фактична. Місце проведення: місце фактичного провадження платником податків діяльності, розташування господарських або інших об'єктів права власності такого платника. Предмет: дотримання норм законодавства з питань регулювання обігу готівки, порядку здійснення платниками податків розрахункових операцій, ведення касових операцій, наявності ліцензій, свідоцтв, дотримання роботодавцем законодавства щодо укладення трудового договору, оформлення трудових відносин з працівниками (найманими особами) та ін, передбачене п.75.1.3. ПКУ [1].

У воєнний час податкове законодавство активно змінюється та доповнюється, підтвердженням цього факту є низка нормативно-правових актів, що безпосередньо стосуються особливостей проведення перевірок в умовах воєнного чи надзвичайного стану. Закон України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо особливостей оподаткування та подання звітності у період дії воєнного стану» № 2118-20 від 3 березня 2022 пунктом 69.2 встановлює, що податкові перевірки не розпочинаються, а розпочаті перевірки зупиняються [2]. Наприклад, прийнятий 15 березня 2022 Закон України №2120-20 закріплює таке:

1. Камеральні перевірки.
2. Документальні перевірки.
3. Фактичні перевірки.

Однак у законі більше уваги зосереджується на документальних перевірках: їх предметом **не** є дотримання вимог законодавства України з питань митної справи, у тому числі щодо своєчасності, достовірності, повноти нарахування та сплати митних платежів, а в свою чергу акти (довідки) про результати документальних перевірок, зустрічних звірок, заперечення до актів перевірок та податкові повідомлення-рішення не надсилаються (не вручаються) [3].

Закон України № 2173-IX від 01 квітня 2022 року дає уточнення про проведення фактичних перевірок, у тому числі щодо підстав, якими є : 1) отримання у встановленому законодавством порядку від державних органів або органів місцевого самоврядування інформації, що свідчить про можливі порушення платником податків законодавства про ціни і ціноутворення; 2) отримання письмового звернення покупця (споживача), оформленого відповідно до закону, про порушення платником податків встановленого порядку формування, встановлення та застосування державних регульованих цін [4].

Останні зміни щодо податкових перевірок (на момент листопада 2022 року) були внесені Законом України № 2260-IX від 12 травня 2022 року. Розберемо ці новели, адже на сьогоднішній момент саме вони є чинними.

1. Камеральні перевірки. Проводяться. У Законі зазначені звітні податкові періоди, за які проводяться перевірки, та строки їх проведення, наприклад, за податковий період лютий, березень, квітень, травень 2022 року перевірки розпочинаються на наступний день після 20 липня 2022 року та завершуються не пізніше 20 вересня 2022 року;

2. Документальні перевірки. У Законі зазначені підстави проведення документальних позапланових перевірок, серед яких можуть бути такі: 1) звернення платника податків; 2) розпочато процедуру реорганізації юридичної особи (крім перетворення), припинення юридичної особи або ФОП та ін. (п.78.1.7 ПКУ); 3) платником подано декларацію, в якій заявлено до відшкодування з бюджету податок на додану вартість, за наявності підстав для перевірки, визначених у розділі V цього Кодексу, та/або з від'ємним значенням з податку на додану вартість, яке становить більше 100 тис. гривень (п.78.1.8 ПКУ).

3. Фактичні перевірки. Проводяться [5].

Отже, податкові перевірки (камеральні, документальні, фактичні) залишаються одним із основних способів здійснення податкового контролю в умовах воєнного стану. Повномасштабне вторгнення суттєво вплинуло на функціонування підприємницької та бізнес діяльності юридичних осіб та ФОПів, життя українських та іноземних громадян, які є платниками податків на території України, тому Верховна Рада України прийняла низку Законів,

що вносять зміни до Податкового кодексу України та закріплюють порядок та особливості проведення податкових перевірок під час воєнного та надзвичайного станів. Перший нормативно-правовий акт встановив, що податкові перевірки не розпочинаються, а розпочаті – зупиняються. Однак як ми можемо побачити у ході наукового дослідження, кожен нормативно-правовий акт вносить певні виключення з цієї норми і закріплює предмети перевірок, строки, підстави та умови їх проведення. Наразі Закон України №2260-IX від 12 травня вніс останні зміни до ПКУ, які є чинними на момент листопаду 2022 року.

Список використаних джерел:

1. Податковий кодекс України: Кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI. Відомості Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#n8462>.
2. Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо особливостей оподаткування та подання звітності у період дії воєнного стану: Закон України від 03.03.2022 р. № 2118-IX. Відомості Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2118-20#Text>.
3. Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо вдосконалення законодавства на період дії воєнного стану: Закон України від 24.03.2022 р. № 2142-IX. Відомості Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2142-20#Text>.
4. Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо адміністрування окремих податків у період воєнного, надзвичайного стану: Закон України від 01.04.2022 року № 2173-IX. Відомості Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2173-20#Text>.
5. Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо особливостей податкового адміністрування податків, зборів та єдиного внеску під час дії воєнного, надзвичайного стану: Закон України від 12.05.2022 р. № 2260-IX. Відомості Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2260-IX#Text>.